

ÅRSRAPPORT 2011

INNHold

1. INNLEDNING	1
2. BARNESAKKYNDIG KOMMISSJON.....	2
2.1 Antall saker	2
2.2 Behandlede saker	2
2.3 Oppdragsgivere.....	3
2.4 Saksbehandlingstid.....	3
2.5 Eksterne henvendelser.....	4
2.6 Kommisjonens virksomhet 2011.....	4
2.7 Kommisjonens vurderinger.....	5
3. SEKRETARIATET	6
3.1 Sekretariatets virksomhet 2011	6
3.2 Regnskap 2011	6

1. INNLEDNING

Barnesakkyndig kommisjon ble opprettet med virkning fra 1. januar 2010. Kommisjonen skal kvalitetssikre alle rapporter avgitt av sakkyndige i barnevernssaker, enten de er bestilt av barneverntjenesten, fylkesnemnda, domstolene eller de private parter. Først når en rapport er gjennomgått av kommisjonen kan den gi grunnlag for tiltak i henhold til barnevernlovens kapittel 4. Også når en sakkyndig rapport legges til grunn for at barneverntjenesten ikke iverksetter tiltak, skal rapporten legges frem for kommisjonen. Kommisjonens virksomhet er hjemlet i barnevernloven § 2-5. Fra 1. januar 2010 skal alle sakkyndige rapporter som brukes i barnevernssaker, kvalitetssikres av kommisjonen.

Barnesakkyndig kommisjon består av en kommisjonsleder og 10 kommisjonsmedlemmer som er oppnevnt av Kongen i statsråd for en periode på 3 år. Kommisjonens sekretariat er lokalisert hos Statens sivilrettsforvaltning. Statens sivilrettsforvaltning yter juridisk, kontorfaglig og administrativ bistand til kommisjonen.

Årsrapporten er todelt. I kapittel 2 rapporterer leder av Barnesakkyndig kommisjon fra kommisjonenes arbeid i 2011. I kapittel 3 rapporterer Statens sivilrettsforvaltning i samarbeid med leder av Barnesakkyndig kommisjon om sekretariatets arbeid i 2011.

2. BARNESAKKYNDIG KOMMISSJON

2.1 Antall saker

Antall innregistrerte saker i 2011 var 866, inkludert tilleggsrapporter. Dette er en økning i saksinnngang på 50 % fra 2010. Barnesakkyndig kommisjon har i 2011 ferdigbehandlet 857 saker. Ved årsskiftet 2011/2012 var det 13 saker i restanse.

Tabell 2.1 Antall saker¹ - innkommet – behandlet – restanse

	2011	2010	% endring
Innkommet	866	577	50,0
Behandlet	857	573	49,5
Restanse	13	4	

Økningen i antall saker i 2011 er betydelig større enn forventet. Mest sannsynlig har det sammenheng med at de sakkyndige og deres oppdragsgivere nå er mer kjent med kommisjonsordningen.

Som det fremgår av tabell 2.2 er det også en betydelig økning i antall hastesaker. Dette er saker som er planlagt behandlet i fylkesnemnd/domstol i løpet av et kortere tidsrom enn Barnesakkyndig kommisjons saksbehandlingstidsfrist på 8 dager. Hastesakene må ofte behandles i løpet av et par dager. Hastesakene utgjorde 14 % av det totale antall saker i 2011 mot 6,5 % i 2010. Dette til tross for at departementet høsten 2010 sendte ut et brev med oppfordring til oppdragsgivere om å gi tidsfrister som også hensyntar kommisjonens behandlingstid.

Tabell 2.2 Oversikt over utvikling i antall hastesaker 2010 og 2011

	Totalt antall saker	Hastesaker	% Andel
2011	866	121	14
2010	577	38	6,5

2.2 Behandlede saker

Tabell 2.3 viser antall saker som har fått bemerkninger eller krav om tilleggsrapport. Kommisjonen har ikke hatt bemerkninger i 62,4 % av sakene som ble vurdert i 2011. Kommisjonen har hatt bemerkninger i 298 saker (34,7 %). I 21 saker (2,4 %) ble det fremmet krav om tilleggsrapport. Totalt 3 rapporter er registrert som uegnet som sakkyndighetsbevis. Dette skyldtes manglende mandat og bakgrunn for saken, mangelfullt informasjonsgrunnlag og konklusjon uten dokumentasjon i rapportene.

¹ Tallene inkluderer også tilleggs rapporter

Tabell 2.3 Oversikt over kommisjonens bemerkninger/krav om tilleggsrapport i 2011

	% andel	
Ingen bemerkninger	535	62,4
Mindre bemerkninger	27	3,1
Bemerkninger	271	31,6
Krav om tilleggsrapport	21	2,4
Alvorlige bemerkninger	3	0,3
Sum	857	~100

2.3 Oppdragsgivere

Barnevernet er den største oppdragsgiveren i 2011. Andel saker på oppdrag av barnevernet er om lag på samme nivå som i 2010. I 25 % av sakene er tingretten oppdragsgiver. Rapporter fra Fylkesnemnda utgjør 3 %. Øvrige oppdragsgivere utgjør en svært liten andel av sakene.

Tabell 2.4 Oversikt over oppdragsgivere

	Antall saker 2011	% andel av totalt antall saker
Barneverntjenesten	602	70
Fylkesnemnda	27	3
Tingretten	211	25
Lagmannsretten	7	1
Private parter	9	1
Høyesterett	1	
Sum	857	~100

2.4 Saksbehandlingstid

I hovedsak innfris Barnesakkyndig kommisjons gjeldende saksbehandlingsfrister. 85 % av sakene er behandlet innen fristen på 8 virkedager. Gjennomsnittlig saksbehandlingstid for alle sakene er 10 dager inklusive helger og fridager.

Kommisjonen har valgt å prioritere hastesakene for å hindre at fylkesnemnd eller domstolen må utsette behandling av saker. Denne prioriteringen medfører at noen av sakene som ikke haster får lengre behandlingstid. Antall hastesaker har økt betydelig fra 2010 til 2011, noe som fører til økt press på kommisjonsmedlemmene, jf. punkt 2.1.

Et fåtall saker har en behandlingstid på mer enn en måned. Lang behandlingstid kan skyldes at saken er svært komplisert, at det er mangler (sider som mangler) i den innsendte rapporten eller det kan være behov for å ha kjennskap til tidligere rapporter i en sak. I periodene rundt jul, påske og sommer forlenges også saksbehandlingstiden på grunn av ferieavvikling for kommisjonsmedlemmene. De mest kritiske periodene for å holde tidsfristene er når brev med bemerkninger skal sendes.

Kommisjonsmedlemmene har i gjennomsnitt brukt 82 minutter på å vurdere en rapport. I 2010 var gjennomsnittlig behandlingstid per rapport 85 minutter.

Kommisjonen har arbeidet hardt og under sterkt tidspress for å klare fristene. Det har vært langt flere saker enn forutsatt ved etablering av Barnesakkyndig kommisjon, jf. punkt 2.1 Dette medfører en arbeidssituasjon som over tid vil være uholdbar, selv med de økninger i ressurser som kommisjonen ble tildelt i 2011. Det kan være aktuelt å vurdere om den gjeldende tidsfrist på 8 virkedager bør utvides noe.

2.5 Eksterne henvendelser

Barnesakkyndig kommisjon mottar relativt mange henvendelser om deltakelse i møter, seminarer/undervisningsprogrammer og lignende med ønsker om informasjon om BSKs virksomhet. I 2011 har leder av kommisjonen deltatt på rundt 10 forskjellige arrangementer.

Kommisjonen har også hatt to henvendelser om forskningsprosjekter.

2.6 Kommisjonens virksomhet 2011

Felles samlinger

Kommisjonen har hatt tre samlinger i 2011. Foruten generelle drøftinger om kriterier for bemerkninger og krav om tilleggsrapport, har vi hatt inviterte innledere til å snakke om faglige temaer. Temaene har vært "Tilknytningsbegrepet og måter å vurdere barns tilknytning" ved professor Lars Smith og "Utvikling av metodeverktøy i barnefaglig sakkyndighetsarbeid" og "Bruk av tester som sakkyndig, innen rettspsykiatri - nødvendig eller er erfaring nok?" ved henholdsvis Jørn Søvik m fl. og Pål Grøndahl.

Kommisjonens kapasitet

Kommisjonsleder har fungert i vervet tilsvarende en 60 % stilling i 2011. Grunnet økt arbeidsmengde 2. halvår 2010 ble omfanget av ledervervet økt fra 50 % til 60 % med virkning 1. januar 2011. Sekretærens stilling ble samtidig økt fra 60 % til 100 %.

Kommisjonsleder har siden oppstart erfart at det oppstår en del forvaltningsmessige, juridiske og administrative spørsmål i forbindelse med utøvelsen av vervet og kommisjonens virksomhet. På bakgrunn av den store saksmengden har det så langt vært umulig for kommisjonsleder å oppfylle alle oppgavene som er tillagt leder, slik disse er beskrevet i saksbehandlingsreglene. Dette gjelder særlig overordnede vurderinger, samt utvikling av rutiner i det daglige arbeidet.

Sekretariatet ble styrket med en juridisk rådgiver i 20 % stilling fra 1. mai 2011. Med den juridiske rådgiveren på plass, har en revisjon av kommisjonens retningslinjer "Arbeidsoppgaver og saksbehandlingsregler" startet i annet halvår 2011. Et forslag ble sendt Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet i desember.

Kommisjonen har tatt initiativ til å få lagt ut en veiledende mal for rapporter som kan lastes ned av de sakkyndige. Med utgangspunkt i "Veiledende mal for oppbygging av den sakkyndige rapporten"², har kommisjonen arbeidet med å videreutvikle denne på bakgrunn av de erfaringer som er gjort disse to første årene.

Med den voldsomme økningen i forhold til forventet saksmengde som kommisjonen har hatt i 2011 og også forventer å få i 2012, er kapasiteten i sekretariatet og for leder fortsatt et problem i forhold til flere viktige oppgaver som overordnede vurderinger og analyser av arbeidet i kommisjonen samt utvikling av rutiner.

² Veiledende retningslinjer for sakkyndig arbeid i barnevernssaker for barneverntjenesten, fylkesnemnda og domstolen.

Kommisjonsmedlemmene har også i år vist stor innsats, entusiasme og engasjement, dokumentert blant annet ved at kommisjonen i all hovedsak holder tidsfristene og så langt har maktet å håndtere det store antall hastesaker.

2.7 Kommisjonens vurderinger

Statistikken viser at andel saker med bemerkninger i 2011 var 34,7 % mot 37,25 i 2010. Kommisjonen krevde i 2011 tilleggs rapporter i 2,4 % av sakene mot 5,3 % i 2010. Det er en liten nedgang i antall bemerkninger og krav om tilleggs rapporter. Det er relativt små tall, og kan være resultat av tilfeldige variasjoner i kvaliteten på rapportene eller i kommisjonens vurderinger. En annen mulig forklaring er også at tilbakemeldinger til sakkyndige fra Barnesakkyndig kommisjon allerede har hatt en positiv effekt.

Kommisjonen har i siste halvår av 2011 valgt å utvide kategoriene for sine vurderinger. Kategorien "mindre bemerkninger" er innført. Mindre bemerkninger er påpeking av formelle mangler (f.eks. opplysninger om foreldre og barn, bakgrunnsopplysninger), for mange sitater og referater som gjør rapporten tung og unødvendig lang. Dette dreier seg i det vesentlige om informasjon som ikke har betydning for rapportens faglige innhold, men som bør hensyntas av den sakkyndige.

Det er også innført en kategori som innebærer at kommisjonen vurderer at rapporten ikke egner seg som sakkyndig bevis i en sak. Eksempler er at rapporten mangler beskrivelse av mandat og bakgrunn for saken, svært mangelfullt informasjonsgrunnlag eller rapporten gir en konklusjon uten dokumentasjon.

Kommisjonen er opptatt av hvordan kommisjonens eventuelle bemerkninger på sakkyndigrapporter mottas hos de sakkyndige, oppdragsgiver m.m. Så langt har kommisjonen mottatt svært få henvendelser vedrørende denne problemstillingen. I 2011 ble det mottatt fem henvendelser fra sakkyndige som var uenige eller ikke forsto kommisjonens bemerkninger. Det har vært to henvendelser fra advokater. Noen få barnevernkontorer har tatt telefonkontakt for å få tilbakemelding på hvordan kommisjonens bemerkning skal tolkes. Tatt i betraktning det store antall saker kommisjonen har behandlet, synes dette å være beskjedne tall.

De sakkyndiges forening (FOSAP) har både gjennom skriftlig henvendelse og i et møte i Norsk Psykologforening uttrykt bekymring for at kommisjonen ikke informerer godt nok om hva bemerkningene betyr i forhold til om rapportene godkjennes eller ikke, og hvor stor vekt bemerkningen skal tillegges. Henvendelsene blir fulgt opp som en del av revisjonen av saksbehandlingsreglene som er påbegynt i samarbeid med departementet.

Kommisjonen planlegger å legge ut informasjon på hjemmesiden i løpet av 2012 om de vurderinger som gjøres og hvilke bemerkninger som gis. Det er også påbegynt et arbeid med å standardisere og tydeliggjøre kommisjonens svarbrev.

Se også vedlegg til årsrapporten som utdyper hvordan Kommisjonen graderer sine bemerkninger og gir en forklaring til de ulike kategorier av bemerkninger som kommisjonen benytter.

3. SEKRETARIATET

3.1 Sekretariatets virksomhet 2011

Sekretariatet skal tilrettelegge for å sikre god kommunikasjon og saksflyt mellom sekretariatet og kommisjonen. Som nevnt i punkt 2.6 er sekretariatet styrket i 2011. Sekretæren har økt sin stillingsandel fra 60 % til 100 % fra 1. januar 2011. Sekretariatet ble fra 1.mai 2011 tilført en jurist i 20 % stilling.

Den høye saksinngangen i 2011 har stilt sekretariatet overfor store utfordringer. Sekretariatet klarer fortsatt å overholde fristen på to dager for utsendelse av saker. De aller fleste sakene videresendes umiddelbart etter mottak.

Sekretariatet og kommisjonen klarer fortsatt å prioritere hastesaker til tross for stadig økning av slike saker, jf. omtale under punkt 2.1. Den økende saksinngangen generelt og hastesakene spesielt fører tidvis til en meget belastende arbeidssituasjon, særlig for kommisjonens sekretær og medvirker til at andre viktige arbeidsoppgaver tidvis blir satt på vent, jf. punkt 2.6

3.2 Regnskap 2011

3.2.1 *Kapittel 800, post 21*

Statens sivilrettsforvaltning er i 2011 gitt fullmakt til å belaste kapittel 800 post 21 med kr 600 000. Midlene skal dekke godtgjøring til leder av Barnesakkyndig kommisjon. Statens sivilrettsforvaltning fikk tillatelse til å omdisponere ledige midler på kapittel 800, post 21 til andre driftskostnader³. Forbruk per 31.12.11 er kr 595 826.

Kapittel 800 post 21	Bevilgning 2011	Regnskap 2011
Sum	600 000	595 826

3.2.2 *Kapittel 854, post 21*

Statens sivilrettsforvaltning ble gitt fullmakt til å belaste kapittel 854 post 21 med kr 3 950 000 i 2011⁴. Det var avsatt kr 1 850 000 til dekning av utgifter knyttet til drift av sekretariatet og kommisjonen. Kr 2 100 000 var satt av til å dekke godtgjørelser, honorarer og reiseutgifter for Barnesakkyndig kommisjons medlemmer samt reiseutgifter for kommisjonens leder.

Sekretariatet har blitt styrket med juridisk kompetanse tilsvarende en 20 % stilling. Belastningsfullmakten⁵ til drift av sekretariatet og kommisjonen ble oppjustert fra kr 1 850 000 til kr 1 990 000. Grunnet en økning i inngang av saker første kvartal 2011 ble prognosen for saksinngang justert opp fra 600 saker til om lag 800 saker. Posten for godtgjørelse til kommisjonens medlemmer ble oppjustert i tråd med ny prognose fra

³ Barnesakkyndig kommisjon – Svar på anmodning om omdisponering av midler innen gjeldene Belastningsfullmakt av 20.12.12

⁴ Statsbudsjettet 2011 - Belastningsfullmakt av 09.02.11

⁵ Statsbudsjettet 2011 – Tillegg tilbelastningsfullmakt av 29.06.11

kr 2 100 000 til kr 2 350 000. I desember ble posten ytterligere oppjustert med kr 150 000 som følge av økte kostnader til saksarbeid⁶.

Statens sivilrettsforvaltning er dermed gitt fullmakt til å belaste kapittel 854 post 21 med totalt kr 4 490 000.

Statens sivilrettsforvaltning har per 31.12.11 belastet kapittel 854 med kr 4 490 408.

Kapittel 854 post 21	Bevilgning 2011	Regnskap 2011
Sekretariatet		
Sum lønnsutgifter/drift	1 990 000	1 990 408
Kommisjonen		
Sum godtgjørelser/reiseutgifter	2 500 000	2 500 000
Sum	4 490 000	4 490 408

⁶ Statsbudsjettet 2011 Barnesakkyndig kommisjon – Tillegg tilbelastningsfullmakt av 13.12..11

Vedlegg til årsrapport

Kommisjonen graderer sine bemerkninger for at de sakkyndige/oppdragsgivere lettere skal forstå innholdet i de tilbakemeldinger som gis av kommisjonen, og av hensyn til en hensiktsmessig rapportering.

Kommisjonen graderer sine bemerkninger som følger:

- 1) Ingen bemerkninger
- 2) Formelle mangler (mindre bemerkninger)
- 3) Bemerkninger
- 4) Krav om tilleggsrapport
- 5) Alvorlige bemerkninger

Nummereringen under vil ikke fremgå av svarbrevene, men er ment som en kategorisering for intern rapportering.

Forklaring til de ulike kategoriene:

Kategori 1) – Kommisjonen har ikke funnet mangler ved rapporten som tilsier at det gis bemerkninger.

Kategori 2) – Kommisjonen har ikke funnet tilstrekkelig grunnlag til å komme med bemerkninger, men vil påpeke mangler av formell karakter eller mindre mangler ved rapportens faglige innhold.

Kategori 3) – Kommisjonen har bemerkninger til rapportens faglige innhold. Manglene vil kunne avhjelpest ved den videre saksgang, for eksempel ved utdypende forklaring til oppdragsgiver/for fylkesnemnda/under rettsmøtet, uten at det utarbeides tilleggsrapport.

Kategori 4) – Kommisjonen finner at sentrale forhold er mangelfullt behandlet i rapporten. Manglene skal avhjelpest ved at det utarbeides tilleggsrapport. Tilleggsrapporten skal innsendes kommisjonen innen en fastsatt frist.

Kategori 5) – Kommisjonen vurderer rapporten å ha alvorlige mangler. Som et sakkyndig arbeid har rapporten begrenset verdi.